

İnternet: Çocuklar ve Yasalar *

Nilüfer Tuncer **

Öz

Çocuklar tarafından giderek artan bir yoğunlukla kullanılan İnternet'in olumlu ve olumsuz yönleri belirtildikten sonra, özellikle çocuklara yönelik bilişim suçlarını önlemek amacıyla ABD'de ne gibi önlemler alındığı ve hangi yasaların çıkarıldığı ortaya konmuş; daha sonra da ülkemizdeki durum irdelenmiştir. Sivil toplum kuruluşlarının bu alanda aktif hale getirilmesi, çözüm için önemli bir koşul olarak gözükmektedir.

Giriş

Yirminci yüzyılın son çeyreğinde, önce gelişmiş ülkelerde, 1994'ten başlayarak da ülkemizde yaşam biçimimizi değiştirmeye başlayan bir olgu hayatımıza girdi: İnternet yani ağların ağı. İnternet'in bu hızlı gelişmesi ile ilgili aşağıdaki bilgiler bir fikir verecektir: Önceleri, örneğin 1993'te 130 web sunucusu olan ağda, %8 milyon artış olmuş durumdadır (Gray, 1996). "Yüzeysel web" 2.3 milyar belge içerirken, "derin web"de 550 milyar belge olduğu tahmin edilmektedir. Günde 610 milyar e-posta mesajı gönderilmektedir (School of..., 2000). ALA bilgilerine göre günde 4 milyon sayfa eklenmektedir.

Türkiye'de de yaklaşık 100.000 bilgisayar İnternet'e bağlı olup, yaklaşık 1 milyon kullanıcı, 8 bin civarındaki web sitelerini ziyaret etmektedir. Kullanıcıların yarıya yakınının çocuklar olduğunu tahmin edebiliriz. Çünkü nüfusumuzun da büyük çoğunluğunu çocuk ve gençler (yaklaşık %42) oluşturmaktadır (İstanbul Çocukları Vakfı, 2000: 5).

Kısaca İnternet'in kullanım alanlarına bakacak olursak, aşağıdaki sınıflamayı yapabiliriz:¹

* Makale, 19-20 Nisan 2001, Hatay, 21. Yüzyıla Girerken Enformasyon Olgusu adlı sempozyumda bildiri olarak sunulmuştur.

** Prof.Dr. Nilüfer Tuncer, Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Kütüphanecilik Bölümü Öğretim Üyesidir; e-posta: nilufer@hacettepe.edu.tr

¹ Aşağıda bibliyografik kimliği verilen makalede, internetin çocuklar açısından olumlu ve olumsuz yönleri daha ayrıntılı olarak ele alınmıştır:
Tuncer, Nilüfer. (2000). "Çocuk ve internet kullanımı", *Türk Kütüphaneciliği*, 14 (2), 205-212.

- 1) Bilgilenme: Haber, hava, spor, borsa, ansiklopedik bilgi, uçak bileti ücreti vs.
- 2) İşlem yapma: Banka ve borsa işlemleri, elektronik ticaret, nüfus bilgileri
- 3) Haberleşme: E-posta, bülten tahtaları, sohbet odaları
- 4) Eğitim: Çeşitli düzeyde ve konuda eğitim programları, üniversiteler, konferanslar
- 5) Eğlence: Video seyretmek, müzik dinlemek, müze gezmek, bilgisayar oyunları

İnternet'in Çocuklar Açısından Olumlu Yönleri

- 1) İnternet çocuklara özellikle bilgilenmede ve eğitimde büyük yararlar sağlamaktadır. Çocuklar,
 - Okullarda, projeler için bilgi toplamakta,
 - Başka bir okuldaki veya ülkedeki arkadaş /uzmanlara yazılarını gönderip fikirlerini almakta,
 - Değişik okullardaki öğrenciler ile birlikte proje yürütebilmekte,
 - Kendi okullarında araç-gereç olmadığı için yapamadıkları simülasyonları gerçekleştirebilmektedir.
 Ayrıca, öğrenciler
 - Uzman/yazarlarla tele-konferanslar yapmaktadırlar.
- 2) Çocuklar, e-posta, sohbet odaları aracılığıyla kendilerine yeni arkadaşlar edinmekte, değişik ülkelerden kişileri tanımaktalar. Ayrıca uzmanlarla yazışarak, ilgilendikleri konuda bilgi edinebilmektedirler.
- 3) İnternet, çocukları yaratıcılığa da özendirilmektedir. Gördüklerinden veya okuduklarından etkilenen/bilgi edinen çocuklar, kendileri de birşeyler yapmak isterler.
- 4) İnternet, özellikle bilgisayar oyunları ile çocukların eğlenmesine yardımcı olur.
- 5) İnternet, çocukların küresel bir dünyada yaşadıkları gerçeğini vurgular. Çocuklar, başka ülkeler hakkında çok çabuk ve geniş bir şekilde bilgi edindikleri gibi, dünyanın hemen her tarafından arkadaş da edinebilirler.

Internet'in Çocuklar Açısından Olumsuz Yönleri

1) Fiziksel etkileri

Uzun süre bilgisayarda oturmak, az hareket ve bozuk oturuş nedeniyle, kas ve kemik ağrılarına, göz rahatsızlıklarına neden olmaktadır.

2) Psikolojik etkileri

- a. Giderek artan tolerans (bilgisayarda daha fazla zaman harcamayı arzulama olgusudur).
- b. Internet kullanma ya da kullanmamanın yarattığı stres, titreme, endişe, Internet'i sürekli düşünme, parmakların istemsiz hareketleri ile kendini göstermektedir.
- c. İçerik kapanma eğilimi artmaktadır.
- ç) Önemli sosyal, iş ve eğlence amaçlı faaliyetler gözardı edilmektedir.
- d. Öğrencilerde notların düşmesi saptanmıştır.
- e. Ana-babaya karşı gelme davranışları görülmüştür.

Bu belirtiler "Internet tutkunluğu" (Internet addiction disorder) adını taşıyan bir semptom olarak tanımlanmaktadır.

3) Sosyal etkileri

- a. Çocukların kendilerini "yalnız" hissettikleri saptanmıştır.
- b. Giderek toplumdan kopmaları –toplumla iletişim kurmakta zorlanıp, olumsuz duygu ve düşünceler beslemeleri- görülmüştür.
- c. Arkadaş edinme sıkıntısı çektikleri (TV seyredenlere göre 2/5 daha az arkadaşları oluyor) saptanmıştır.
- ç) Dilin bozulması – özellikle Türkiye’de bozuk gramer ve dil (İngilizce terim kullanmak) – yaygınlaşmıştır.

4) Tehlikeleri

Web sayfalarında gezinen çocuğun karşısına birden

- a) Seks, pornografi
- b) Uyuşturucular, alkol
- c) Kalpazanlık, hırsızlık

- ç) Çeşitli silahların ve bombaların yapımı,
d) Irkçılık,

gibi konularda sayfalar çıkmaktadır. Doğal olarak merakı uyanan çocuk bunları okumakta, bazen de uygulaması yoluna gitmektedir. En son örnek Bill Gates'in kredi kartına ulaşan çocuğun yaptığı soygun olmuştur.

CNN-Time araştırmasında (1999) ana-babaların %62 oranında çocuklarının hangi web sitelerinde dolaştıklarını bilmedikleri ortaya çıkmıştır.

Bir diğer tehlike, e-posta veya sohbet odaları aracılığıyla kurulan dostluklardır. Sanal bir ortamda oluşan bu arkadaşlıklarda, karşıdaki kişinin çocuğun yaşıtı olup olmadığı dahi bilinmemektedir. Ayrıca kötü söz ve ifadeler de çocuğu rahatsız etmekte, kötü niyetli teklifler de olmaktadır.

5) Bilgilenme yanlışları

Arama motorlarına rağmen hergün binlerce sayfa eklenen Internet'te, hiçbir zaman **tam** bilgiye ulaşıp ulaşamadığı bilinemez. Bilgi çoğu kez organize olmamıştır. İşe yaramayanı elemek de zaman alır. Ayrıca erişilen bilginin güvenilir olup olmadığı da başka bir sorundur. Çoğu kez denetlenmemiş bilgiyle karşılaşılır.

6) Hukuksal sorunlar

Bu sorunlar içinde en önemlisi "telif hakkı" sorunudur. Teknik olarak, Internet'ten herhangi bir bilgiyi almak mümkündür. Ancak bir bilgi içeren sayfa/dosya, genel kullanıma açık değilse, sahibinden izin almak gerekir. Çocuklara küçük yaştan itibaren telif hakkının ne olduğu ve nasıl gözetilmesi gerektiği anlatılmalıdır. ABD'de, Walt Disney'in karakterlerinden birini ödevinde kullanan çocuğu, Disneyland Firması mahkemeye vermekle tehdit etmişti. Yani çocuk bilmeden, yasal olmayan bir olaya karışabilir.

Önlemler

Dünyaya hız yayılan Internet'in çocuklar için yarattığı tehlikeleri en önce sezen ABD, Mart 1998'de "Kayıp ve Sömürülmüş Çocuklar Ulusal Merkezi"ne bağlı olarak "Cyber-Tipline" adlı bir kuruluşu hizmete soktu. Bu kuruluşun görevi, Internet'te çocuklara yönelik olumsuzluklar içeren siteleri izlemektir. Örneğin, 1998'de 7500 pornografik site saptayan kuruluş, bunları yerel ve federal makamlara ihbar etmiştir. Ayrıca, herhangi bir kişi (ana-baba, kütüphaneci vb.) ço-

cuklara uygun olmayan bir siteyi saptadığında, bu kuruluşu arayarak ihbar edebilmektedir (Federal..., 1999).

Yine 1998'de, ABD'de "Çocukların Çevrim-içi Mahremiyetini Koruma Yasası" çıkarılmıştır. Bu yasayla, çocuklara yönelik hizmet veren kişi ve kuruluşların, çocuklar hakkındaki kişisel bilgiyi (adı, soyadı, ev adresi, e-posta adresi, telefon numarası ve ebeveyn bilgileri gibi) açıklamaları yasaklanmıştı (Title...,1998).

Servis sağlayıcı firmalar da kendi çaplarında kötü kullanımı önlemek amacıyla önlem almışlar, filtre ve bloklama gibi programlarla, çocukların kendilerine zararlı olabilecek sitelere ulaşmalarını engellemeye çalışmışlardır.

Amerikan okulları, daha çok kendilerini korumak amacıyla, öğrencilere, Internet'i sorumlu bir şekilde kullanacaklarını belirten ayrıntılı bir anlaşma imzalamaya başlamışlardır. Ailenin de imzaladığı bu belge, kötü kullanım halinde, okulun sorumluluğunu ortadan kaldırmaktadır (Kılıç, 1997).

Okulların aldığı bir diğer önlem, Intranet kurmak ve özel web sayfaları hazırlamaktır. Böylece ders konularının dışında Internet kullanımına sınır getirilmiş olmaktadır.

Yine de, bütün bu önlemler, 20 Nisan 1999'da Littleton (Colorado) şehrinde, iki öğrencinin bir okula yaptıkları ve ABD'yi dehşete düşüren kanlı baskını engellememiştir. Öğrencilerin evlerindeki bilgisayar kayıtları incelendiğinde, Internet'ten yararlanarak bomba yapmayı öğrendikleri ortaya çıkmıştır.

Bunun üzerine Amerikan Kongresi devreye girerek, uzun süredir tartıştığı ve çocukları siber-uzay tehlikelerden korumak amacıyla çıkarttığı "Çocukları Internet'te Koruma Yasası" (Children's Internet Protection Act) başlıklı yasaı 20 Nisan 2001'de yürürlüğe sokmuştur. Bu yasa, halk ve okul kütüphanelerinin, başka yasalar aracılığıyla aldıkları parasal yardımların, Internet bağlantılarına filtre koymamaları halinde kesilmesini hükme bağlamıştır. Hangi materyalin çocuklar için zararlı olacağı kararı ise, okul yönetim kuruluna, kütüphaneye veya belge verecek kuruma bırakılmaktadır (Children's...,1999).

Ancak bu yasa, Amerikan Kütüphaneciler Derneği (ALA) tarafından şiddetle eleştirilmiş ve iptali yolunda karşı dava açılmıştır. ALA'nın en büyük itirazı, yasanın halk kütüphanelerindeki Internet aracılığıyla bilgiye erişim hakkını sınırlamasıdır ki bu hem fikir özgürlüğüne, hem de Anayasa'ya aykırı bulunmaktadır (ALA, 2001). ALA, bir materyalin müstehcenliği konusunun da mahkemelerce saptanmasının doğru olduğunu savunarak, yasanın filtre şirketlerinin koruyuculuğunu üstlendiğini öne sürmektedir. ALA, çocuklara doğru kararlar vermelerini öğretmenlerin, yasak koymaktan önce gelmesi gerektiğini belirtmektedir.

Burada dikkati çeken nokta, bir sivil toplum kuruluşunun, halk kütüphanelerindeki fikir özgürlüğünü savunmak için nasıl bir savaşım verdiğidir.

ABD'deki yasal dayanaklı önlemlerden birisi de, FBI bünyesinde 1994 yılında kurulmuş olan "Innocent Images Task Force" adlı birimdir. Bu birim 1994-1999 arasında 255 suçluyu yakalayarak adalete teslim etmiştir (Federal..., 1999).

Türkiye’de İnternet’in Olumsuz Yönlerine İlişkin Önlemler:

Ülkemizde, çocuklarla ilgili olarak İnternet bağlantısı üç şekilde olmaktadır.

a) Okullarda:

Halen az sayıda okulda İnternet bağlantısı vardır. Ancak bu sayının Milli Eğitim Bakanlığı’nın hedefleri doğrultusunda kısa sürede artacağı bilinmektedir. Okullarda öğretmen ve kütüphanecilerin denetimi altında olan İnternet kullanımı, çocuklar yönünden bir tehlike veya olumsuzluk arzetmemektedir.

b) İnternet kafelerde:

2000 yılında yapılmış olan bir araştırmadan (Baran ve Kuloğlu, 2001:77-87) anlaşıldığına göre, bu kafeleri en çok kullananlar %49 ile üniversite öğrencileri, %13 ile lise ve altı öğrencilerdir. Gençler en çok e-posta ile ilgilenmekte (%81.2), daha sonra sohbet ve oyun amaçlı olarak (%62.4 ve %50.6) bu yerleri kullanmaktadır. Erkek kullanıcılar %98 ile ağırlıktadır. Porno siteleri ziyaret oranı %14.3, kumar oynamak ise %10.2 (ki 15-19 yaş kategorisi en çok bu işi yapmaktadır), sörf ve alışveriş yapmak %8 oranlarında, gazete okuma ise %3 civarındadır.

İnternet kafelerin gençlerde sosyalleşmeyi engellemediği, çünkü gençlerin gruplar halinde kafelere gelerek, bu mekanları bir tür eğlence yeri olarak gördükleri araştırmacılar tarafından ifade edilmiştir. Sayıları hergün artan bu kafeler, köylere kadar taşınmıştır (Koca..., 2001).

Çocuklar açısından, İnternet kafelerin belli bir oranda potansiyel tehlike arzettiği yadsınmaz. Ancak olumsuzluk içeren sitelerin ziyaret oranlarına baktığımızda, henüz kötü niyetli kullanımın düşük düzeylerde kaldığını görmekteyiz.

c) Evlerden bağlantı:

Daha çok üst sosyo-ekonomik grupta olan ailelerin çocukları en çok risk altında olan gruptur. Çünkü, ellerinin altında İnternet bağlantılı bilgisayarları olan bu çocuk veya gençlerin genellikle ne yaptıkları da denetim altında değildir. Burada ailenin çocuklarıyla yakın ilişki içinde olması ve ana-babaların da bilgisayar okuryazarı olması büyük önem taşımaktadır. Çünkü, bütün dünyada kabul gören gerçek, en iyi denetimin ailede gerçekleşeceği şeklindedir. Çocuklara doğru kuralları öğretmek de, başta ana-babaya düşmektedir.

Bu arada, ülkemizde de bazı filtre programları piyasaya çıkmaya başlamıştır. Siber Kılavuz gibi (Çocukların..., 2001). Bu ilk filtre programı hakkında şu anda elimizde yeterli bilgi yoktur.

Yasal açıdan bakıldığında, ülkemizde Internet suçlarını ve tehlikelerini denetleyecek başlı başına bir yasanın henüz çıkmadığını görmekteyiz. Bunu en son olarak Mart 2001'de "Bilişim Teknolojileri: Hukuk Sempozyumu"nda Adalet Bakanı da ifade etmiştir (Hukuk..., 2001: 12). Ancak "sayısal imza" ve "kişisel verilerin korunması" ile ilgili yasa tasarılarının hazırlanmakta olduğu belirtilmiştir.

Konumuz açısından baktığımızda, bugün Internet'in herhangi bir kötü niyetli kullanımı, ancak Türk Ceza Kanunu'nun belli maddeleri yorumlanarak cezalandırılmaktadır. Örneğin, 3756 sayılı yasa, "Bilişim Alanında Suçlar" başlığını taşımakta olup, program ve verileri izinsiz olarak kullanmayı cezalandırmaktadır (Aydın, 1992: 131-134). Çocuklarla ilgili yasalara bakacak olursak; 1982 Anayasası'nın 17. (herkes yaşama, maddi ve manevi varlığını geliştirme hakkına sahiptir); 56. (herkesin hayatını beden ve ruh sağlığı içinde sürdürmesini sağlamak); 42. (kimse eğitim ve öğretim hakkından yoksun bırakılamaz) maddeleri ve diğer bazı maddeleri, çocukların gözetilmesini kapsayacak şekilde yorumlanmaktadır (Akyüz, 1999: 497-498). Diğer yasalar içinde, Türk Medeni Kanunu, Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kanunu, Milli Eğitim Temel Kanunu, İlköğretim ve Eğitim Kanunu, Küçükleri Muzur Neşriyattan Koruma Kanunu gibi pek çok yasadada, çocukların korunmasına ve gözetilmesine ilişkin maddeler vardır. Ancak hiçbir yasadada, çocuğun Internet yoluyla istismarını, sömürülmesini veya kötü yola itilmesini önleyecek ve cezalandıracak açık bir hüküm bulunmamaktadır.

Yine halen somut bir örneği bulunmamakla birlikte, ilerde telif hakkı ile ilgili hukuksal sorun çıkarması olası olan konular, yeniden ele alınan Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nda (Kanun No: 4630, kabul tarihi 21.2.2001), çok genel anlamda yorumlanmak koşuluyla yer almıştır (Fikir..., 2001: 29-32).

Bu arada, Emniyet Teşkilatı, "Bilişim Suçları" adı altında bir birim kurarak, oluşabilecek olaylara önceden hazırlanmayı öngörmüştür. Az sayıda polis memuru bu alanda hazırlıklarını sürdürmektedir.

Uluslararası Çocuk ve Çocuk Hakları'nın korunması alanında ise Türkiye, "1924 Cenevre Çocuk Hakları Bildirisi" ile "1959 BM Çocuk Hakları Bildirisi"ni imzalamıştır. Çocuk haklarına dair 20 Kasım 1989 tarihli sözleşme, 1990'da imzalanmış, 1994'te de Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından onaylanarak kanun haline dönüşmüştür (4058 sayılı kanun) (Akyüz, 1999: 499). Bu kanunun 42. maddesi, çocuk haklarının başta ana-babalara, öğretmenlere, psikolog ve sosyologlara, hekimlere, polis ve yargıçlara olmak üzere herkese öğretilmesini zorunlu kılmaktadır. Kanunun dayanağı olan Sözleşme'de gözetilen amaç, çocukların ihmal, kötü muamele ve istismara karşı korunmaları için evrensel standartların yerleştirilmesidir. Bu belge, daha önce değişik konu ve statülerdeki uluslararası

anlaşmalara dağılmış olan bütün çocuk haklarını, tek bir hukuksal metinde toplamaktadır.

Sonuç

Ülkemizde İnternet kullanımı, yetişkinler ve özellikle çocuklar arasında hızla yaygınlaşırken, “polisi olmayan bir büyük şehrin”, çocuklarımızı istenmeyen yönlere itmemesi için, zaman kaybetmeden gerekli yasal düzenlemelerin yapılması önkoşul olarak ortaya çıkmaktadır. Bu düzenlemelerin çocuk haklarının, özellikle “öğrenme özgürlüklerinin” zedelenmeyeceği bir biçimde yapılması şarttır. Bu arada, çocuk ve gençlerin İnternet kullanımlarıyla ilgili, güvenilir ve kapsamlı araştırmaların ivedilikle yapılması da gerekmektedir.

Unutulmaması gereken bir başka husus da, sivil toplum örgütlerinin bu konuda aktif hale getirilmeleridir. Demokratik bir toplum olabilmenin de gereği budur. Konuyu, bu alandaki olumlu bir gelişmeyi aktararak bitirmek yerinde olacaktır: Çocuk hakları alanında, ülke çapında ve uluslararası düzeyde çocuk merkezli çalışmalar yapan sivil toplum kuruluşları, gönüllü bir ortaklık kurarak Türkiye Çocuk Hakları Koalisyonu adı altında çalışmaya başlamışlardır. (Bu Koalisyon’un Yönergesi 20 Mart 2001’de kabul edilmiştir) Bu Koalisyon’un saptadığı yedi çalışma alanından biri de “Çocuk Hakları ve Hukuk” başlığını taşımaktadır (Türkiye..., 2001:3).

KAYNAKÇA

- Akyüz, Emine. (1999). “Cumhuriyet döneminde çocuk hukukundaki gelişmeler”, *Cumhuriyet ve Çocuk II. Ulusal Çocuk Kültürü Kongresi 4-6 Kasım 1998, Bildirileri* içinde (491-505) Ankara: Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi.
- ALA. (2001). *CIPA and NCIPA legislation* [Çevrimiçi] Elektronik adres: <http://www.ala.org/cipa/legislation.html> [05.04.2001]
- Aydın, Emin D. (1992). *Bilişim suçları hukukuna giriş*. Ankara: Doruk Yayınları.
- Baran, Aylın G. ve Ceyda Kuloğlu (2001). “İnternet kafelerdeki İnternet kullanımı ve sanal-sosyal ilişkiler: Ankara örneği”, *Bilişim Toplumuna Giderken Psikoloji, Sosyoloji ve Hukukta Etkiler Sempozyumu 2001* içinde (77-84). Ankara: Kültür Bakanlığı ve Türkiye Bilişim Derneği.
- Children’s internet protection act.* (1999). [Çevrimiçi] Elektronik adres: <http://thomas.loc.gov/cgi-bin/query/z?c106:S.97.IS:> [05.04.2001]
- “Çocukların sörf alanı daralacak”, (17 Mart 2001), *Milliyet-İnternet-Güncel Haberler* [Çevrimiçi] Elektronik adres: <http://www.milliyet.com.tr/2001/03/17/guncel/gun03.html> [17.03.2001]
- “Federal, private initiatives to safeguard children in cyberspace show significant progress”, (15 Nisan 1999). *Business Wire (New York)* [Çevrimiçi] Elektronik adres: http://www.missing-kids.com/html/news_cybertiplinechallenge.html [05.11.1999]
- “Fikir ve Sanat Eserleri Kanununun Bazı Maddelerinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun”, *T.C. Resmî Gazete* (24335, 3 Mart 2001) (Mükerrer) 29-40.

- Gray, Matthew. (1996). "Web growth summary", [Çevrimiçi] Elektronik adres: <http://www.mit.edu/people/mkgray/net/web-growth-summary.html> [03.04.2001]
- "Hukuk bilişimin gerisinde kalmamalı", (2000) *BT Haber*, (311), 12.
- İstanbul Çocukları Vakfı. (2000). *1. İstanbul Çocuk Kurultayı projesi*. İstanbul. 14.
- Kılıç, Gülsen Bağcı. (1997). "Okullarda internet kullanımı: Avantajları, dezavantajları ve alınması gereken tedbirler", [Çevrimiçi] Elektronik adres: <http://mogan.cc.metu.edu.tr/bildiriler/okullar.htm> [01.04.2000]
- "Koca köy sanal alemden koptu", (22 Şubat 2001). *Milliyet-İnternet-Yaşam* [Çevrimiçi] Elektronik adres: <http://www.milliyet.com.tr/2001/02/22/yasam/yas05.html> [22.02.2001]
- School of Information Management and Systems (University of California at Berkeley). (2000). "How much information", [Çevrimiçi] Elektronik adres: <http://www.sims.berkeley.edu/how-much-info/index.html> [03.04.2001]
- "Title XIII—Children's online privacy protection", [Çevrimiçi] Elektronik adres: <http://policy-works.gov/policydocs/1.pdf> [03.04.2001]
- Türkiye Çocuk Hakları Koalisyonu Yönergesi* (2001). 4s. (Yayınlanmamış yönerge).